

Stichting NIOC

Stichting NIOC en de NIOC kennisbank

Stichting NIOC (www.nioc.nl) stelt zich conform zijn statuten tot doel: het realiseren van congressen over informatica onderwijs en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin des woords.

De stichting NIOC neemt de archivering van de resultaten van de congressen voor zijn rekening. De website www.nioc.nl ontsluit onder "Eerdere congressen" de gearchiveerde websites van eerdere congressen. De vele afzonderlijke congresbijdragen zijn opgenomen in een kennisbank die via dezelfde website onder "NIOC kennisbank" ontsloten wordt.

Op dit moment bevat de NIOC kennisbank alle bijdragen, incl. die van het laatste congres (NIOC2025, gehouden op donderdag 27 maart 2025 jl. en georganiseerd door Hogeschool Windesheim). Bij elkaar zo'n 1500 bijdragen!

We roepen je op, na het lezen van het document dat door jou is gedownload, de auteur(s) feedback te geven. Dit kan door je te registreren als gebruiker van de NIOC kennisbank. Na registratie krijg je bericht hoe in te loggen op de NIOC kennisbank.

Het eerstvolgende NIOC vindt plaats op 18 maart 2027 in Arnhem en wordt georganiseerd door HAN University of Applied Sciences.

Reacties over de NIOC kennisbank en de inhoud daarvan kun je richten aan de beheerder:

R. Smedinga kennisbank@nioc.nl.

Vermeld bij reacties jouw naam en telefoonnummer voor nader contact.

Effecten van Papieren Versus Digitaal Portfolio op

Zelfregulerend Leren

van Leerlingen in het Voortgezet Onderwijs

Patrick Sins

Zelfregulerend

- Verwijst naar de vaardigheid en kennis van leerlingen om zelf strategieën te kunnen inzetten die leiden tot Cognities en gedragingen die gericht zijn op het bereiken van een bepaald leerdoel (Boeckaerts & Corno, 2005; Schunk & Zimmerman, 1997)
- Proactief en constructief proces waarbij de lerende zelf initiatieven onderneemt en adaptief zijn eigen leerproces vormgeeft (Zimmerman, 1986)

Bestaat uit

- Metacognitieve strategieën (plannen, monitoren, informatiemanagement en evaluatie);
- Reflectie (analyserend en kritisch)

Zelfregulerend Portfolio

- In het voortgezet onderwijs wordt in toenemende mate gebruik gemaakt van een digitaal portfolio om het zelfregulerend leren van leerlingen te stimuleren (Van Tartwijk et al., 2007; Wade & Yarbrough, 1996)

- Echter er is weinig onderzoek gedaan naar de vraag of dit medium meer effectief is voor de ontwikkeling van zelfregulerend leren in vergelijking met het gebruik van een papieren portfolio
- Verwachting is dat door directe toegankelijkheid en de wijze waarop bewijzen worden gestructureerd leerlingen meer mogelijkheden hebben en meer worden uitgedaagd tot zelfregulerend leren

Portfolio

Methode

- 69 eerstejaars HAVO/ VWO leerlingen (30 papieren en 39 digitaal portfolio)
- Vakoverstijgende reflectie (mijn plan, mijn proces, mijn prestatie); minimaal 3 keer elke 6 weken

Mentoraat

In dit deel van mijn portfolio beschrijf ik hoe ik mij ontwikkel op school en wat ik leer over mezelf.

Onder mijn plan beschrijf ik wat ik in iedere periode wil bereiken. Een nieuw plan maak ik aan de hand van de uitkomsten van mijn plan van de voorafgaande periode. In mijn proces hou ik bij hoe ik iedere week aan mijn plan werk. In mijn resultaat beschrijf ik wat er van mijn plan terecht is gekomen.

In mijn zelfadvies beschrijf ik welk niveau ik denk dat bij mij past. Dit zal worden meegeneomen door het docententeam in de determinatievergadering.

Ik nodig mijn ouders, docenten en andere geïnteresseerden uit om te reageren. Zo kan ik mijn eigen beoordelingen en conclusies vergelijken met die van anderen.

 mijn plan
Hier beschrijf ik mijn plannen voor iedere lesperiode.
 VP Plan Periode 5
12 apr 2011 geen reacties
Periode 5
  VP Plan Periode 4

 mijn proces
Iedere week schrijf ik kort op hoe ik aan mijn plannen heb gewerkt.
 VP Logboek Periode 4
12 apr 2011 1 reactie
Periode 4
 VP logboek Periode 5

 mijn resultaat
Hier beschrijf ik wat van mijn plannen terecht is gekomen.
 VP Mentoraat resultaat
30 mrt 2011 geen reacties
Periode 4
 Vp Mentoraat resultaat

Methode

- 69 eerstejaars HAVO/ VWO leerlingen (30 papieren en 39 digitaal portfolio)
- Vakoverstijgende reflectie (mijn plan, mijn proces, mijn prestatie); minimaal 3 keer elke 6 weken
- Vragenlijsten (voor en nameting):
- Zelfregulerend leren (metacognitieve strategieën en reflectie)
- Motivatie (intrinsiek/ extrinsiek, taakwaarde en zelfvertrouwen)
- Ervaren portfolio begeleiding
- Multilevel analyse met twee niveaus

Tijdens het leren denk ik er vaak na over wat goed of fout gaat

metac

Tijdens het maken van een opdracht denk ik na over hoe ik het aanpak[®]

reflec

Ik wil graag nieuwe dingen leren

ntriir

Ik vind het belangrijk om hoge cijfers te halen

extrii

Prezi

taakw

Ik vind wat we leren bij de verschillende vakken leuk

zelfv

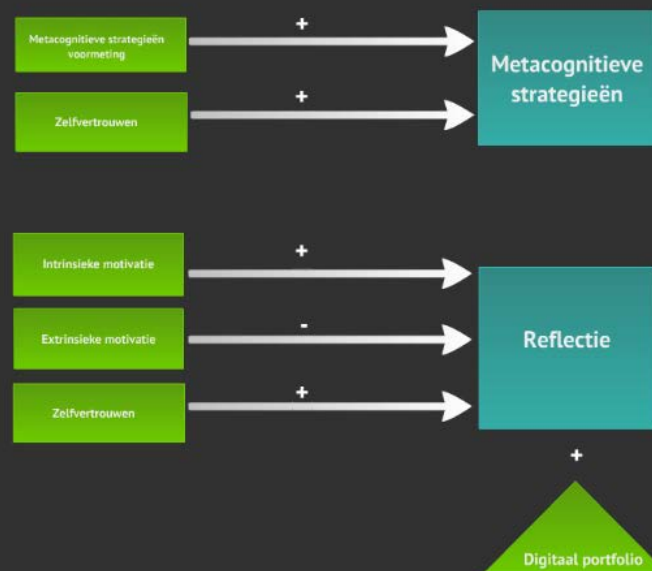
Ik weet dat ik het goed zal doen op school

Resultaten

- Leerlingen in de digitale conditie scoren significant lager op metacognitieve strategieën in de nameting
- Leerlingen in de papieren conditie scoren significant lager op reflectie in de nameting

Modellen

Conclusie

- Het bijhouden van een digitale portfolio draagt meer positief bij aan de ontwikkeling van reflectie dan het gebruik van een papieren portfolio
- Deze vaardigheden moeten in een motiverende omgeving worden ontwikkeld en gestimuleerd
- Effect van portfolio begeleiding op zelfregulerend leren bleek niet significant te zijn

Effecten van Papieren Versus Digitaal Portfolio op

Zelfregulerend Leren

van Leerlingen in het Voortgezet Onderwijs

Patrick Sins
onderzoeker bij LOOK - Wetenschappelijk Centrum
Lerarenonderzoek van de Open Universiteit &
lector daltononderwijs en onderwijs vernieuwing bij Saxion

Stephanie Cornelisse
Opleidingskundig adviseur at NS Opleidingen

